ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420782610

AA43-0198-14/15

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā **2014.gada 7.februārī**

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents M.Birzgalis,

tiesneši K.Berķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības „Ģertrūdes nams 4" pieteikumu par Satiksmes ministrijas 2010.gada 30.septembra lēmuma Nr.03-02/4914 atcelšanu, sakarā ar dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības „Ģertrūdes nams 4" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 19.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 7.oktobrī VAS „Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes organizācijas pārvalde izsniedza dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajai sabiedrībai (turpmāk – DzĪKS) „Ģertrūdes nams 4" saskaņojumu par ceļa zīmes Nr.532 „Stāvvieta" un Nr.484 „Pārējā papildinformācija" (tikai ar DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" atļaujām) izvietošanu pie iebrauktuves nekustamā īpašuma Rīgā, Ģertrūdes ielā 4 (turpmāk – nekustamais īpašums), pagalmā.

[2] Izskatot /pers. F/, kas ir viens no nekustamā īpašuma kopīpašniekiem, sūdzību, Satiksmes ministrija ar 2010.gada 30.septembra lēmumu Nr.03-02/4914 (turpmāk – Lēmums) atcēla VAS „Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes organizācijas pārvaldes izsniegto saskaņojumu. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

Nekustamais īpašums, kas sastāv no zemes gabala, piecstāvu dzīvojamās ēkas un pagraba, nav sadalīts reālās daļās, un katram īpašniekam pieder tikai domājamās daļas. Ņemot vērā minēto, iestāde secināja, ka uz nekustamo īpašumu nav attiecināmas likuma „Par dzīvokļa īpašumu" normas, bet gan Civillikuma normas par kopīpašumu.

Iestāde norādīja, ka VAS „Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes organizācijas pārvaldei, izsniedzot DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" saskaņojumu par ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu uzstādīšanu pie nekustamā īpašuma, bija jāpārliecinās par to, vai ceļa zīmes uzstādīšanas pieprasītājam ir subjektīvas tiesības prasīt šādas zīmes uzstādīšanu, t.i., vai visi nekustamā īpašuma kopīpašnieki atbilstoši Civillikuma 1068.panta prasībām ir izteikuši gribu ceļa zīmju uzstādīšanai.

Iestāde atzina, ka VAS „Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes organizācijas izsniegtais saskaņojums ir prettiesisks, jo /pers. F/ kā nekustamā īpašuma kopīpašnieks nav izteicis gribu ceļa zīmes uzstādīšanai.

[3] 2010.gada 25.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts DzĪKS „Ģertrūdes nams 4”(turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Satiksmes ministrija nav ņēmusi vērā, ka /pers. F/ ir nokavējis procesuālo termiņu VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas pārvaldes izsniegtā administratīvā akta apstrīdēšanai, jo sūdzība ir iesniegta tikai pēc 22 mēnešiem no saskaņojuma spēkā stāšanās dienas.

[3.2] Nav pamatots iestādes viedoklis, ka sabiedrībai nebija subjektīvo tiesību prasīt ceļa zīmes uzstādīšanu. Pieteicēja norāda, ka DzĪKS „Ģertrūdes nams 4” ir vienīgais nekustamā īpašuma valdītājs, kuram valdīšanas tiesības ir nodevuši paši dzīvokļu īpašnieki. Par šo faktu liecina tas, ka sabiedrība ir noslēgusi visus komunālo pakalpojumu līgumus, veic dzīvokļu īpašnieku vārdā visus remonta darbus, caur sabiedrības kopsapulci pārvalda un apsaimnieko dzīvokļu īpašniekiem piederošo kopīpašumu.

[3.3] Iestāde nav ņēmusi vērā faktu, ka /pers. F/ ir piekritis tam, ka DzĪKS „Ģertrūdes nams 4” ir dzīvojamās mājas valdītājs. Šī piekrišana tika dota, iestājoties biedrībā, kura valda pār viņa īpašumu. Biedru kopsapulces lēmums saskaņā ar sabiedrības statūtiem ir saistošs arī tiem biedriem, kuri nepiekrita lēmumam vai arī nepiedalījās sapulcē. Ja /pers. F/ uzskata, ka viņa intereses ir aizskartas ar zīmes uzstādīšanu, tad šis jautājums ir jārisina sabiedrības iekšienē vai arī civiltiesiskā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[3.4] Satiksmes ministrijas viedoklis, ka konkrētajā situācijā ir nepieciešams visu kopīpašnieku lēmums par zemes izmantošanu, ir kļūdains. Ceļa zīmes izvietošana pie iebrauktuves nekustamā īpašuma pagalmā nevar tikt uzskatīta par kopīpašnieka tiesību aizskārumu, jo tā tiek izvietota ar mērķi aizsargāt zemes īpašnieku intereses pret trešajām personām. Pieteicēja paskaidro, ka zīmes uzstādīšanai ir īpašuma lietošanas regulējoša nozīme.

[4] Satiksmes ministrija (turpmāk arī – atbildētāja) tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

Attiecībā uz pieteicējas iebildumu, ka Satiksmes ministrija nav ņēmusi vērā faktu, ka /pers. F/ ir pārkāpis procesuālo termiņu administratīvā akta apstrīdēšanai, atbildētāja paskaidro, ka /pers. F/ jau 2009.gada 19.februārī un 2009.gada 19.maijā vērsās ar sūdzībām VAS „Latvijas Valsts ceļi”, taču saņemtās sūdzības netika pārsūtītas izskatīšanai Satiksmes ministrijā.

[5] Lietā kā trešā persona tika pieaicināts /pers. F/. Trešā persona paskaidrojumā norāda, ka Lēmums ir tiesisks.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 19.aprīļa spriedumu noraidīts DzĪKS „Ģertrūdes nams 4” pieteikums par Satiksmes ministrijas 2010.gada 30.septembra lēmuma Nr.03-02/4914 atcelšanu.

Spriedums motivēts šādi.

[6.1] Tiesa secina, ka pieteikums ir iesniegts par vispārīgo administratīvo aktu un lietā ir strīds par to, vai Satiksmes ministrija pamatoti atcēla VAS „Latvijas Valsts ceļi” izsniegto saskaņojumu ceļa zīmes izvietošanai nekustamajā īpašumā.

[6.2] Tiesa atzīst, ka strīdus ceļa (nekustamā īpašuma pagalma) pārvaldītāji ir nekustamā īpašuma kopīpašnieki, un visiem kopīpašniekiem ir tiesības un pienākums organizēt satiksmi nekustamajā īpašumā.

[6.3] Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 38.panta pirmajai daļai satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar VAS „Latvijas Valsts ceļi”.

No minētās normas secināms, ka tiesības iniciēt ceļa zīmes uzstādīšanu, lūdzot saskaņojumu no VAS „Latvijas Valsts ceļi”, ir ceļu pārvaldītājam.

[6.4] Tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai ceļa zīmes saskaņošana notikusi, pamatojoties uz ceļa pārvaldītāja – visu kopīpašnieku – gribas izteikumu.

[6.5] No lietas materiāliem izriet, ka nekustamā īpašuma kopīpašnieki izveidoja DzĪKS „Ģertrūdes nams 4”, kuras mērķis ir nodrošināt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu (*lietas 22.lapa*). Tāpat no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka /pers. F/ 2007.gada 1.martā iesniedza iesniegumu par izstāšanos no kooperatīvās sabiedrības (*lietas 137.lapa*), tādējādi zaudējot balsstiesības (Kooperatīvo sabiedrību likuma 23.panta trešās daļas pirmais teikums).

Tiesas ieskatā, ar brīdi, kad /pers. F/ zaudēja balsstiesības, proti, ar 2007.gada 1.martu, DzĪKS „Ģertrūdes nams 4” vairs nav uzskatāma par /pers. F/ interešu pārstāvi. Tādējādi lietā nav nozīmes apstāklim, ka galīgais lēmums par /pers. F/ izstāšanos tika pieņemts tikai 2010.gada kopsapulcē. Tiesa piekrīt trešās personas pārstāvja viedoklim, ka kopš 2007.gada 1.marta /pers. F/ vairs nebija saistoši DzĪKS „Ģertrūdes nams 4” pieņemtie lēmumi.

Tiesa norāda, ka kopīpašniekiem ir tiesības vienoties par jebkādu lēmumu pieņemšanas formu, bet tā, lai netiktu aizskartas ikviena kopīpašnieka neatkarīgi no viņa daļas lieluma „absolūtās veto” tiesības, ko tas var izlietot, nepiekrītot rīcībai ar kopējo lietu *(sal. Grūtups A., Kalniņš E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu*

namu aģentūra, 2002, 254.lpp.).

Arī tiesas judikatūrā ir atzīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1068.pantu neviens atsevišķs kopīpašnieks nevar bez visu kopīpašnieku piekrišanas rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu kā visumā, tā arī atsevišķās daļās. (..) Šo tiesību kopīpašniekam nevar atņemt ar balsu vairākumu, un minētais Civillikuma 1068.pants šīs tiesības neierobežo (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada tiesu prakses apkopojumu „Kopīpašums"; http://www.at.gov.lv/files/docs/2011/kopipasums.pdf*).

[6.6] Ievērojot iepriekš secināto, tiesa atzīst, ka DzĪKS „Ģertrūdes nams 4", lūdzot ceļa zīmes saskaņojumu, nepārstāvēja visus kopīpašniekus, tāpēc nav atzīstama par ceļa pārvaldītāju, kurai ir tiesības iniciēt ceļa zīmes uzstādīšanu nekustamajā īpašumā. Līdz ar to arī VAS „Latvijas Valsts ceļi" izdotais saskaņojums ceļa zīmes izvietošanai ir prettiesisks.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Lēmums, ar kuru saskaņojums atcelts, ir tiesisks un pamatots.

[6.7] Tiesa norāda, ka vispārīgā administratīvā akta adresātu loks nav individuāli noteikts un šāda akta individuālu paziņošanu iesaistītajām personām Administratīvā procesa likums *expressis verbis* neparedz, līdz ar to tas stājas spēkā tā paziņošanas brīdī.

Tā kā vispārīgajā administratīvajā aktā nav norādīta tā apstrīdēšanas kārtība, atzīstams, ka uz šāda lēmuma apstrīdēšanu attiecas Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmā daļa, proti, administratīvais akts apstrīdams viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Gads ir procesuāls termiņš, kas ir atjaunojams. Konkrētajā gadījumā Satiksmes ministrija uzskatīja, ka termiņš nav nokavēts un izskatīja /pers. F/ iesniegumu pēc būtības.

Tiesa norāda, ka administratīvā akta apstrīdēšanas termiņa atjaunošana iestādē vai iestādes viedoklis, ka apstrīdēšanas termiņš nav nokavēts, ir iestādes kompetences jautājums, proti, ja iestāde atjauno procesuālo termiņu, vai uzskata, ka tas nav nokavēts, un izskata iesniegumu pēc būtības, tad tiesai nav kompetences šo procesu pārbaudīt.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 19.aprīļa spriedumu dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības „Ģertrūdes nams 4" iesniedza apelācijas sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[7.1] Tiesa nav izpratusi strīdus būtību. Strīds nav starp DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" un Satiksmes ministriju. Strīds ir starp DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" un trešo personu, un tas ir civilstrīds, kurš netiek pakļauts izskatīšanai administratīvā kārtībā.

[7.2] Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka dzīvojamās mājas Ģertrūdes ielā 4, Rīgā (kopā ar zemes gabalu) pārvaldīšanas tiesības ir nodotas ar pieņemšanas nodošanas aktu DzĪKS „Ģertrūdes nams 4". DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" šobrīd ir nekustamā īpašuma Ģertrūdes ielā 4, Rīgā, valdītājs.

[7.3] Tiesa ir kļūdaini izvērtējusi apstākļus, kas saistīti ar to, ka trešā persona ir bijusi DzĪKS biedrs, kuram bija saistoši biedru kopsapulces pieņemtie lēmumi līdz 2010.gada 21.aprīlim.

[7.4] Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka sūdzības iesniedzējs ir pārkāpis visus procesuālos termiņus, kas ir jāievēro pie lēmumu pārsūdzēšanas.

[8] Par pieteicējas apelācijas sūdzību Satiksmes ministrija iesniedza rakstveida paskaidrojumus, kuros norādīts, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu administratīvā lieta apgabaltiesā tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šī sprieduma [6.1]-[6.7] punktu) un atkārtoti to nenorāda.

[12] Izvērtējot pieteicējas apelācijas sūdzības argumentus, apgabaltiesa atzīst, ka tie nav pamatoti turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[12.1] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja iebilst pret to, ka strīds par ceļa zīmju izvietošanu pie nama pagalma Ģertrūdes ielā 4, Rīgā, tiek risināts administratīvā procesa kārtībā.

Administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka ceļa zīmes ir īpaša veida administratīvie akti, kas ietver vispārēju rīkojumu (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 7.marta lēmuma Nr.SKA-213/2008 7.punktu*), tas ir, tie ir vispārīgie administratīvie akti. Tādējādi arī iestādes lēmums, ar kuru atcelts saskaņojums ceļa zīmju izvietošanai, ir vispārīgais administratīvais akts.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst par nepamatotu pieteicējas argumentu, ka konkrētajā gadījumā strīds par administratīvā akta atcelšanu, ar kuru ir izlemts jautājums par ceļa zīmes izvietošanu, nav pakļauts izskatīšanai administratīvā procesa kārtībā. Vienlaikus apgabaltiesa piekrīt pieteicējas viedoklim, ka strīdi starp kooperatīvo sabiedrību un tās biedriem ir risināmi civiltiesiskā kārtībā.

[12.2] Pieteicēja norāda, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka kooperatīvā sabiedrība bija konkrētās dzīvojamās mājas un zemes gabala valdītāja, turklāt kooperatīva biedriem ir saistoši sabiedrības pieņemtie lēmumi.

Kā izriet no DzĪKS „Ģertrūdes nams 4" statūtu 1.1.punkta, minētā sabiedrība ir fizisko un juridisko personu apvienība, kuras mērķis ir nodrošināt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašuma apsaimniekošanu.

No minētajiem kooperatīvās sabiedrības statūtiem nav konstatējams, ka sabiedrībai būtu piešķirtas tiesības lemt par rīcību ar kopīpašumu un tās lietošanas tiesību ierobežošanu vai maiņu.

Tā kā konkrētajā gadījumā nav strīda par to, ka nekustamais īpašums nav sadalīts reālās daļās un tā īpašniekiem pieder šī nekustamā īpašuma domājamās daļas, apgabaltiesa atzīst par pamatotu pirmās instances tiesas viedokli, ka katram no kopīpašniekiem saskaņā ar Civillikuma 1068.pantu pieder „absolūtās veto" tiesības, ko tas var izlietot, nepiekrītot rīcībai ar kopējo lietu.

Tā kā trešā persona izskatāmajā gadījumā nebija devusi piekrišanu kooperatīvās sabiedrības rīcībai, uzstādot ceļa zīmes, kas ierobežo trešās personas kā kopīpašnieka tiesības, tai bija tiesības šādu rīcību apstrīdēt. Savukārt iestādei, konstatējot, ka iesnieguma iesniedzēji nav saņēmuši visu kopīpašnieku saskaņojumu, bija pienākums šādu iesniegumu noraidīt.

[12.3] Pieteicēja norāda, ka, izskatot trešās personas apstrīdēšanas iesniegumu, iestāde ir pārkāpusi procesuālos termiņus.

Papildus pirmās instances tiesas norādītajiem argumentiem [6.7] apgabaltiesa norāda, ka izskatāmajā gadījumā Satiksmes ministrija, izskatot trešās personas sūdzību, ir ņēmusi vērā apstākli, ka trešā persona ar lūgumu anulēt uzstādīto ceļa zīmi ir vērsusies VAS „Latvijas Valsts ceļi" jau 2009.gada 19.februārī, bet minētā sabiedrība šo sūdzību nepamatoti nav nosūtījusi Satiksmes ministrijai. Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka trešo personu nevar vainot par to, ka tā nav savlaicīgi apstrīdējusi sākotnējo lēmumu.

[13] Ņemot vērā minēto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības „Ģertrūdes nams 4" pieteikumu par Satiksmes ministrijas 2010.gada 30.septembra lēmuma Nr.03-02/4914 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents M.Birzgalis

Tiesneši K.Berķis

A.Šteinberga